

Kulttuuri- ja viriketoiminta osana asiakkaiden mielekästä arkea toimintamalli

Ikäpalveluiden johtotiimi 19.11.2024

Sanna Luokkamäki, palvelualuepäällikkö

Susanna Lempiäinen, kehittämisasiantuntija

KULTTUURI- JA VIRIKETOIMINTA OSANA ASIAKKAIDEN MIELEKÄSTÄ ARKEA - TOIMINTAMALLI

**MYÖ YHESSÄ
TURVATAAN
ASIAKKAIDEN
MIELEKKÄÄN
ARJEN JA
KULTTUURISTEN
OIKEUKSIEN
TOTEUTUMINEN
IKÄPALVELUISSA**

Kulttuuria ikaantyyville- pilotti
2024.

STM/Hyvän työn ohjelma

KULTTUURIOHJAAJA

VAPAAEHTOISTOIMIJAT

KULTTUURIVASTAAVIEN VERKOSTO

**KULTTUURI
TUOTTAJAT**

YKSIKÖIDEN HENKILÖSTÖ JA ESIHENKILÖ

JÄRJESTÖT

**MUUT YHTEIS-
TYÖKUMPPANIT**

Kulttuurikoulutettu ohjaaja

- Tuottaa materiaalia materiaalipankkiin yksiköiden kulttuuritoimintaa varten
- Toimii kulttuurivastaavien verkoston yhteyshenkilönä, hankkii esiintyjiä
- Koordinoi kulttuuritoimintaa, kouluttaa, auttaa ja opastaa, edistää vapaaehtoisuysteistyötä

Kaikissa yksiköissä kulttuurivastaavat

- Vastaa yksikön kulttuuri- ja viriketoiminnasta yksikössä
- Kannustaa ja auttaa muuta henkilökuntaa ryhmätoiminnan järjestämisessä ja työkalujen hyödyntämisessä
- Kannustaa henkilökuntaa huomioimaan asukkaiden henkilökohtaisen kulttuuritoiminnan

- Henkilökunta huomioi kulttuuriset oikeudet arjen yksilötyössä ja ohjaa omalla vuorollaan ryhmätoimintaa

- Esihenkilö varmistaa aika- ja taloudelliset resurssit toiminnan järjestämiselle

**KULTTUURI- JA VIRIKETOIMINNAN
TYÖKALUPAKKI**

- VUOSIKELLO- JA VIIKKO-OHJELMAPOHJA
- KOULUTUS- JA PEREHDYTYSMATERIAALI
- MATERIAALI/IDEA PANKKI
- ELÄMÄNPUU-JULISTE ASIAKKAILE

Kohde-ryhmä	LÄHTÖTILANTEEN HAASTEET (mihin asioihin toimintamallilla haetaan ratkaisua)	RATKAISUT JA VAIKUTUKSET Asiakkaan mielekästä arkea tukevat selkeät toimintamallit ja työkalut
ASIAKAS	<ul style="list-style-type: none"> Ikäihmisten tarve ja oikeus psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen elämänlaadun kohentamiseksi ja yksinäisyyden tunteen vähentämiseksi. Kulttuuriset oikeudet eivät täysin ja yhdenvertaisesti toteudu ikääntyneiden palveluissa Kulttuuritoiminta ei välttämättä ole ollut yksilöllistä 	<ul style="list-style-type: none"> Yksilöllinen huoneentaulu tukee asiakkaiden kulttuuristen oikeuksien toteutumista. Täytetty Elämän puu kertoo henkilökunnalle lisää asukkaasta, jolloin hlökunta voi ohjata asukasta esim. sopivaan ryhmätoimintaan Kulttuuriohjaaja opastaa ja tarjoaa työkaluja asiakkaiden yksilöllisen kulttuurin huomiointiin työpajojen ja koulutuksen avulla sekä ohjaa ja koordinoi kulttuuri- ja virikevastaavien verkostoa. Kulttuuri- ja virikevastaavien verkosto huolehtii asiakkaille järjestettävästä toiminnasta aktiivisesti ja yhdenvertaisesti
TYÖNTEKIJÄ	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuuritoiminta nähdään hoitotyöstä irrallisena osiona Kaikille ei ole selkeää, mitä kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan ja miten monimuotoisesti asiakkaan mielekästä arkea voidaan tukea Kaikilla ei ole osaamista, halua tai uskallusta toteuttaa kulttuuritoimintaa Roolit eivät ole selkeitä kulttuuritoiminnan toteuttamisessa 	<ul style="list-style-type: none"> Työntekijöillä tukena asiakkaiden huoneentaulut ja työkalupakki, jossa on tietoa ja vinkejä kulttuurihyvinvoinnin edistämiseen arjen työssä Henkilöstön perehdytysohjelmaan sisällytetään kulttuurisen hyvinvoinnin edistämisosio Viikko- ja vuosisuunnitelmat tukevat toiminnan järjestämistä systemaattisesti Työntekijät pystyvät ja saavat hyödyntää omia kiinnostuksen kohteita ja harrastuksia oman työn toteuttamisessa Kulttuuri- ja virikevastaavien verkosto sekä kulttuuriohjaaja tukevat muita työntekijöitä mielekkään arjen turvaamisessa
ORGANISAATIO	<ul style="list-style-type: none"> Laatusuosituksen mukainen palvelu liittyen kulttuurihyvinvoinnin ja mielen hyvinvoinnin edistämiseen ei täysin toteudu Asukkaat ja omaiset toivoneet asiakastytyväisyyskyselyissä lisää kulttuuri- ja viriketoimintaa. Kulttuurityö ja sosiaalisen toimintakyvyn ylläpito osana palveluita toteutuu vaihtelevasti eri yksiköissä 	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuuritoiminnalle on sovittu yhtenäiset toimintatavat ja yhteiset työkalut, jotka tukevat ja edistävät laatusuosituksen ja lain mukaisten palveluiden toteuttamista, palvelun laatua ja asiakastytyväisyyttä Kulttuuri- ja virikevastaavien verkosto koordinoivat ja seuraavat kulttuuritoiminnan ja asiakkaiden kulttuuristen oikeuksien toteutumista yhdenvertaisesti.
MUUT TOIMIJAT	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuuripalvelua ja viriketoimintaa tuottavat järjestöt/yhteisöt eivät löydä kanavia toiminnan järjestämiselle Toiminta ei ole systemaattista/säännöllistä eri yksiköissä 	<ul style="list-style-type: none"> Luodaan rakenne, joka tukee yhteydenpitoa järjestöjen ja muiden kulttuuritoimintaa tarjoavien yhteisöjen kanssa. Toimivan ja säännöllinen yhteistyö tukee kulttuuritoiminnan toteutumista.